

مدیر گروه سیره اهل بیت(ع) پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در گفت‌وگو با قدس عنوان کرد

راهبردهای جوادالائمه علیه‌السلام در تبیین معارف اسلام ناب

۲

مراسم تشییع نمادین تابوت حضرت جوادالائمه (ع) در عراق

هرگز نمیرد آن‌که از او زنده‌ایم ما

پیگر امام جواد آبروی غم است... و سیمای اندوه بگذار قلب‌ها از درد فریاد بزنند... و کسانی که مرادشان موسی بن جعفر است، راه او را در پیش بگیرند... و گریه‌کنندگان بر امام جواد بگیرند... پیگر آن غریب رسید، در حالی‌که بال‌های فرشتگان زخم‌های جگر مسموم او را لمس می‌کنند... چشم‌ها می‌گیرند و فریادها بلند است جوادالائمه رحلت کرد در حالی که مسموم شده بود... پیگر چه کسی است که تشییع می‌شود و طی مسیر می‌کند...

منبر مجازی

پیشمرگ‌ظهور

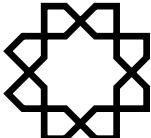
حجت‌الاسلام کاشانی | یک مشکل که خیلی در مظلومیت امام جواد(ع) نقش دارد، ازدواج ایشان با دختر مأمون است... شوخی نیست که امام شیعه، امام پرهیزگار شیعه یا دختر شاه که طاغوت است ازدواج کرده است... انصافاً در بین بنی‌عباس کمتر کسی به ذکات مأمون هست. در روایت معتبر به او «عَفْرِیثُ مُسْتَكْبِرٌ» می‌گویند... عفریت به کسی می‌گویند که مغلوب نمی‌شود... مأمون کارهایی کرد که به راحتی مردم را از دور امام رضا(ع) و امام جواد(ع) دور کند. امام رضا(ع) را که به سمت خراسان برد... همه می‌گفتند حالا امام رضا(ع) آنجا در کاخ زندگی می‌کند، کنیزان اروپایی هم جلو در خانه امام رضا(ع) می‌ایستادند... بعد شهادت امام رضا(ع) مأمون با خود فکر کرد حالا که امام رضا(ع) را کشته، امام جواد(ع) هم هفت سال دارد... او را به حرمرسرا می‌برم. پادشاهان این کار را انجام می‌دادند... شاه‌عباس بچه‌های خود را در حرمرسرا بزرگ کرد... گفت حضرت جواد(ع) را به حرمرسرا می‌برم و در ناز و نعمت زندگی می‌کند و دختر خود را به او می‌دهم تا او را تربیت کند -چون سن دختر مأمون بیشتر از امام جواد بود، ۱۰ سال سن او بیشتر از امام جواد(ع) بود- با خودش حساب کرد، یک امامی برای شیعیان درست می‌کنم... خیلی خوب فکر کرده بود... یعنی با حساب دو، دو تایی دنیا بهتر از این نمی‌شد تصمیم بگیرد. فکر می‌کرد امام را به دلخواه خودم تربیت می‌کنم بعداً او هم مثل خود ما می‌شود. با حساب و کتاب امروز، مثلاً کم‌کم این امام شیعه، عشق رابطه با آمریکا پیدا می‌کند! با مستکبرها راه می‌رود. انصافاً خوب فکر کرده بود. از طرفی امام را به گونه‌ای محدود کرده بود که امام نمی‌توانست با شیعیان ارتباط داشته باشد. گفت: من حالت استکبارستیزی او را بشکنم یک بچه از دختر من به دنیا بیاید نوه امام رضا(ع)، نوه مأمون شود کلی تنش‌زدایی می‌شود... شما این شرایط را ببینید.

امام جواد(ع) از ابتدا قرار است جاده صاف‌کن مهدیت باشد... روایت هست که بابرکت‌ترین افراد در اسلام دو فرد هستند: یکی حضرت جواد(ع) است و دیگری حضرت حجت(عج). اگر امام جواد(ع) نبود قطعاً مهدویت بی‌معنی بود. یعنی دوران امام جواد(ع) شباهت‌های عیدیه با دوران امام زمان(عج) دارد که مردم یاد بگیرند... یکی از این شباهت‌ها امامت در کودکی است... امام در این دوران با تک‌مردشان تمام شبیه‌ها را از بین می‌برد در نتیجه بعدها که امام هادی(ع) و امام زمان(عج) هم در کودکی به امامت می‌رسند دیگر شبیه‌ای در امامت آن‌ها مثل زمان امام جواد(ع) وجود ندارد. در واقع امام جواد(ع) پیشمرگ موضوع ظهور است...

معرفی برخی از ایرانیانی که افتخار علم‌آموزی در محضر امام نهم(ع) را داشته‌اند

شاگردان ایرانی امام جواد علیه‌السلام چه کسانی بودند؟

به آن حضرت عرضه کرد. **فضل بن شاذان نیشابوری** خاندان فضل در نیشابور زندگی می‌کردند و او در همین شهر زاده شد. برخی او را از اصحاب امام هادی(ع) و امام حسن عسکری(ع) می‌دانند و پدر وی، شاذان بن خلیل نیشابوری را از اصحاب و شاگردان امام جواد(ع) می‌شمارند؛ اما شواهد موجود در آثار روایی شیعه، نشان می‌دهد وی نیز از شاگردان مکتب جوادالائمه(ع) بوده است. دو کتاب منسوب به وی یعنی «الرجعه» و «العلل» در میان علمای علم حدیث شهرت فراوانی دارد. فضل در دوران عبدالله بن طاهر، حاکم طاهری خراسان به دلیل اعتقادات شیعی تحت تعقیب قرار گرفت و به عراق رفت. او سال‌ها در عراق ماند و از محضر ائمه معصومین(ع) استفاده کرد. ظاهراً فضل بعدها به خراسان بازگشت و در سال ۲۶۰ ق

محمدحسین نیکبخت

علاقه ایرانیان به اهل بیت عصمت و طهارت(ع)، تاریخی به قدمت تاریخ اسلام دارد. ایرانیان از همان ابتدای آشنایی با خاندان رسالت، مهر آنان را به دل گرفتند و در سده‌های بعد و به ویژه پس از هجرت امام رضا(ع) به ایران و شهادت آن حضرت در خراسان، این علاقه و ارادت در قلب ایرانیان نهادینه شد و از این رو با وجود اختناق و محدودیت‌های حاکم بر شیعیان به ویژه از دوره امام جواد(ع) به بعد، هر روز بر شمار دوستداران و شاگردان ایرانی ائمه(ع) افزوده می‌شد. شیخ طوسی در کتاب «رجال» خود، ۱۱۶ نفر از اصحاب امام جواد(ع) را نام می‌برد که در میان آن‌ها دستکم ۳۷ نفر ایرانی یا ساکن ایران هستند؛ هر چند که برخی از علما معتقدند این تعداد، پس از بررسی دیگر کتاب‌های رجالی شیعه از مرز ۷۰ نفر عبور خواهد کرد. امروز و در سالروز شهادت جوادالائمه(ع) می‌خواهیم با تعدادی از اصحاب و شاگردان ایرانی آن حضرت آشنا شویم؛ بزرگانی که هر کدام از آن‌ها نقشی مهم و سازنده در گسترش معارف اهل بیت(ع) داشته‌اند.

ابراهیم بن شبیه کاشانی

ابراهیم از محدثان نامدار شیعه است که روایت‌هایی از امام جواد(ع) و امام هادی(ع) نقل کرده است. نامه‌های ابراهیم به این دو امام بزرگوار، شهرت فراوانی دارد و نشان می‌دهد دغدغه اصلی وی، فعالیت فرقه‌های غالی و انحرافی در میان شیعیان بوده است. دیگر راویان بزرگ شیعه مانند احمد بن محمد بزنطی، متن نامه‌های این‌شبیه کاشانی را در کتاب‌های خود آورده‌اند. در این نامه‌ها افزون بر پرسش‌های اعتقادی برای مبارزه با جریان انحرافی، برخی از پرسش‌های فقهی نیز مطرح شده که برای فقها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

عبدالجبار بن مبارک نهاوندی

از اهالی نهاوند و از شاگردان و اصحاب امام کاظم(ع)، امام رضا(ع) و امام جواد(ع) بود. ابن‌داود حلی، وی را یکی از راویان ثقه احادیث اهل بیت(ع) می‌داند. ظاهراً از عبدالجبار کتابی حدیثی هم وجود داشته است که امروزه در دسترس نیست. وی در سال ۲۰۷ یا ۲۰۹ قمری به محضر امام جواد(ع) مشرف شد و برخی روایت‌ها را برای تأیید

منزلت وی نزد ائمه معصومین(ع) در دست است. امام جواد(ع) در نامه‌ای خطاب به علی بن مهزیار می‌فرماید: «من مقام تو و خدمات شبانه‌روزی تو را در سرما و گرما از نظر دور نداشته‌ام. از خداوند می‌خواهم در روز قیامت که همه را گرد می‌آورد، آن چنان مخلوقات خود را شیفته و دوستدار تو کند که مایهٔ رشک باشد. به درستی که خداوند شنونده دعاهاست». علی بن مهزیار، آثاری در تفسیر، تاریخ و فقه از خود باقی گذاشت که محدثان، نام آن‌ها را در کتاب‌های خود آورده‌اند.

محمد بن خالد برقی

ظاهراً محمد در روستای «برق‌رود» از توابع قم دیده به جهان گشوده و از همین رو مشهور به «برقی» است. وی از اصحاب امام جواد(ع) بود و پیش از ایشان، محضر پدر و پدربزرگ آن حضرت را نیز درک کرد. محمد عالمی تیزهوش

شیخ طوسی در کتاب «رجال» خود، ۱۱۶ نفر از اصحاب امام جواد(ع) را نام می‌برد که در میان آن‌ها دستکم ۳۷ نفر ایرانی یا ساکن ایران هستند؛ هر چند که برخی از علما معتقدند این تعداد، پس از بررسی دیگر کتاب‌های رجالی شیعه از مرز ۷۰ نفر عبور خواهد کرد

دار فانی را وداع گفت. مزار وی در نیشابور شهرت فراوانی دارد.

علی بن مهزیار اهوازی

پدر وی اصالتاً از اهالی هندیمان در خوزستان بود. خانواده آن‌ها ابتدا مسیحی بودند و سپس به دین اسلام گرویدند و پیرو مذهب اهل‌بیت(ع) شدند. علی بن مهزیار، وکیل امام جواد(ع) و فرزند بزرگوار ایشان، امام هادی(ع) بود. روایاتی دربارهٔ مقام و

و تنها چیزی که یادش می‌آید این بوده که فقط امام رضا(ع) را صدا می‌کرده. بلند و از اعماق وجود، می‌گوید به اندازه تمام عمرش فریاد زده آن چند دقیقه. این را از زبان پرسنل بخش بعد از آنکه «یاسمن» ش برگشت، نقل قول می‌کند. گیللاس به بغل، دوره‌اش کرده‌ایم. در جواب ابراز احساساتمان می‌گوید: «الان بهتره شکر خدا. ازم معذرت خواهی کرده. اما من دارم بررسی می‌کنم چی درست نیوده تو تربیتمون که رسیدیم به این نقطه. دخترم وحشتناک پشیمونه.

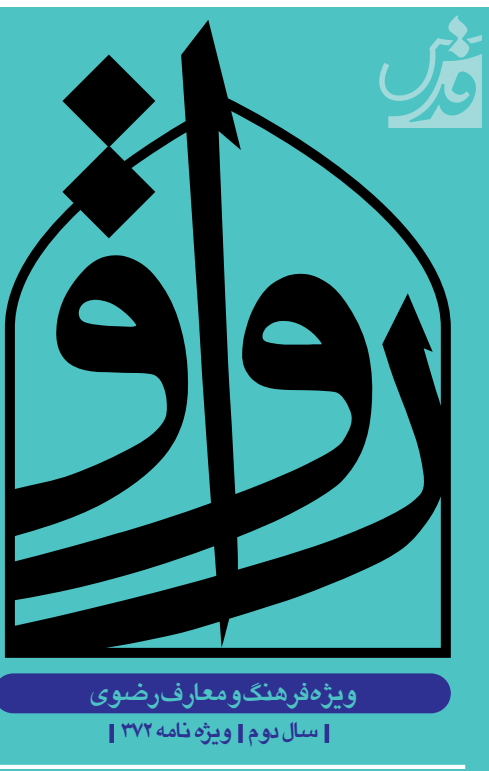
را دلواپس کرده باز بنا را می‌گذارد به خندیدن که «ولم کنید بابا! طبیعیه گریه کنم. دلم برا پدرم تنگ شده خُب». کسی باور نمی‌کند و هیچ کدامان قانع نمی‌شویم... اصرارمان را که می‌بیند، قصه دخترش را تعریف می‌کند... قصه چند روز مرخصی رفتنش را که ما فکر می‌کردیم مرخصی معمولیست. گویا رفته بود اورژانس که ببیند یک قوطی قرص آرامبخش چه آورده سر زندگی دخترش!

می‌گوید بچه‌اش داشته از دست می‌رفته

رقیه توسلی | گیللاس آورده. عین همیشه نیست؛ کمی خوشحال است، زیاد مضطرب، کمی هم مغموم. همان طور که بین همکاران بسته‌های سرخ و درشت گیللاس را توزیع می‌کند برای فرار از بغض می‌گوید: دست کاشت پدر خدا بیامرزمه. دیگه شعور داشته باشید با فاتحه شادش کنید... اول می‌خندد و بعد بگویی نگویی اشک‌هایش می‌ریزند. «خانم عابدین» از زنان قوی روزگار است. از این‌ها که کوه به دوش می‌کشند اما خم نمی‌آورند به ابرو. وقتی می‌بیند همه

فیلم‌کثرت زندگی

بقچه حرف‌ها را بسته‌ام

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال دوم | ویژه‌نامه ۳۷۲ |

تفسیر / آیت‌الله علم الهدی

بشارت‌های قرآن به وجود اقدس امام زمان

۲

گشتی در تالار خاندان غفاری و کمال‌الملک در موزه ملی ملک

خلاق و آرزوساز

۴

دکتر مریم جلالی در گفت‌وگو با قدس مطرح کرد

مستقیم گویی، اشکال کتاب‌های دینی ادبی کودک و نوجوان

۲

احکام

استفتایی از رهبر انقلاب درباره نرخ مصوب افزایش اجاره‌بها

۳

در حرم

اعلام ویژه برنامه‌های

سالروز شهادت امام جواد علیه‌السلام

به مناسبت فرارسیدن ۳۰ ذی‌القعده سالروز شهادت نهمین اختر تابناک آسمان امامت و ولایت، حضرت جوادالائمه(ع) به همت خادمان آستان قدس رضوی، کتیبه‌ها و پارچه‌های مشکی در گوشه و کنار این حریم قدسی نصب شده است. پرچم‌های سیاه عزا نیز در صحن پیامبر اعظم(ص) حال و هوای حزن و سوگواری ایام شهادت امام جواد(ع) را در دل زائران و مجاورانی که برای عرض تسلیت به محضر حضرت رضا(ع) و شرکت در برنامه‌های این ایام به حرم مطهر رضوی مشرف شده‌اند دوچندان کرده است. بر اساس اعلام معاونت تبلیغات اسلامی حرم مطهر رضوی، ویژه‌برنامه شب شهادت امام جواد(ع)، روز گذشته پیش از نماز مغرب و عشا با سخنرانی حجت‌الاسلام انصاریان و حجت‌الاسلام عالی و مداحی ذاکران و مداحان در صحن پیامبر اعظم(ص) برگزار شد. امروز نیز مراسم عزاداری با سخنرانی آیت‌الله علم‌الهدی و مرثیه‌سرایی ذاکران خاندان عصمت و طهارت از ساعت ۱۰:۳۰ در رواق امام خمینی(ره) برگزار می‌شود. مراسم شام شهادت امام جواد(ع) نیز امروز پیش از نماز مغرب و عشا با سخنرانی حجج اسلام والمسلمین سیدحسین مؤمنی و راشد یزدی در صحن پیامبر اعظم(ص) به همراه مرثیه‌سرایی، روضه‌خوانی و سینه‌زنی پیش‌بینی شده است. در ضمن برنامه مرثیه‌سرایی و جلسات سخنرانی در دیگر صحن‌ها و رواق‌های حرم مطهر برگزار خواهد شد و ویژه‌برنامه عزاداری و سوگواری برای زائران عرب و اردوزبان در رواق دارالرحمه و صحن غدیر تدارک دیده شده است.